

YEDİEMİN DEPO VE GARAJ İŞLETMELERİ MEVZUAT KAYNAKLI SORUNLARI -TASFİYE UYGULAMASINA YÖNELİK ANALİZ RAPORU-

• TASFİYE SİSTEMİ KAYNAKLI SORUNLAR

- 1) Tasfiye düzenlemeleri bir keyfiyet değil zorunluluktur. Bu zorunluluk yanı sıra aciliyet doğurmaktadır. Zira bir malın tasfiye kapsamına girmesi için gereken süre ile tasfiye kapsamına girmesi ile nihayete ermesi arası geçen süre neredeyse birbirine eşittir. Bu durumda mevcut tarife hükümleri gereği ya bedava ya da bedavaya yakın bir bedelle yediemin tarafından muhafaza sürdürülmekte ve külfeti yediemin üzerine bırakılmaktadır. İş bu nedenler ile sürecin hızlandırılması elzemdir. Bilindiği üzere İİK.Geç.Md.20 gereği tebliğ şartı aranmaz ki amaç edilen, işlemin sürat kazanması olmakla son derece yerindedir. Ancak satış öncesi yapılan kıymet taktirinin geçerli olması için tebliğ ve kesinleşme aranması gereği yurt genelinde yüzlerce araç tasfiye edilememektedir. Zira ölüm nedeni varislere tebliğ, kapanan şirketlerin mernis adresi olmaması, özellikle eski dosyalarda kimlik no ve mernis adresine ulaşamama gibi nedenlerle tebliğ gerçekleştirilememektedir. Söz konusu sorun mülga İİK.Geç.Md.11 de öngörülerek “verilen süre içerisinde müracaat etmezse veya tebliğ yapılamazsa” şeklinde bir düzenleme yer almaktaydı. Ne var ki hem İİK.Geç.Md.20 de hem de İİK.88/a da iş bu durumu ön gören bir tedbir bulunmadığından önemli bir kısım aracın tasfiyesinde gecikme ve sekteye neden olmaktadır.
 - İİK.Md. Geç.20 ve 88/a da taraflara hem tasfiyeye hem de kıymet takdirine yönelik tebliğ zorunluluğunun kaldırılması gereklidir. Bunun yöntemi ise İİK.Geç.Md.20 de olduğu üzere Uypa sisteminden ilan ile sürdürülmesidir.
- 2) Yine İİK.Geç.Md.20 ve 88/a da rehin alacaklısına verilen süre içerisinde rehinden kaynaklı hakların kullanılmasına yönelik imkan tanınmakla aksi halde devam hükümler gereği satışa geçilmesi gereği açıkça yazıldığı halde uygulamada alışılmış olan rehin bedelinin sorulması ve altına satışa muvafakat sorulduğu görülmektedir. Daha vahim olan ise kanuna rağmen muvafakat edilmeyen dosyalarda kıymet takdirinden değil rehin bedelinden satışa çıkılmaktadır. Neticede rehin bedelinin altında olan rayice sahip araçlar satılmadığından yediemine devir esnasında aynı hata ikinci kez yapıp muhammen bedelin değil rehin bedelinin %30 undan yediemin ücreti mahsup edilerek fark talep edilmektedir.
 - Uygulayıcı icra müdürlüklerine acilen durumu izah eder bir görüş yazısı yayınlanmalıdır.
- 3) Tasfiye mevzuatında açıkça menkul mallara yönelik düzenlemeler bulunduğu halde Yurt genelinde birçok tasfiye uygulayıcı müdürlük tarafından menkullerin kapsam dışı olduğu gerekçesi ile müracaatlar kabul edilmemiştir. İş bu durum yapılan menkul tasfiye dosya sayısı incelendiğinde ortaya çıkacaktır.
- 4) Talimat dosyalara gönderilen tasfiyeye uygunluk sorularına hiç alınamayan, süresi içinde gelmeyen ve hatalı olarak “uygun değildir” şeklinde verilen cevaplar gereği yüzlerce dosya tasfiye kapsamı

TÜM YEDİEMİN OTOPARK ÇEKİCİ KURTARICI TAŞIYICILAR VE DEPO İŞLETMELERİ FEDERASYONU HUKUK KOMİSYONU BAŞKANLIĞI

dışında kalmıştır. Yönetmelikte belirtilen süre sonrası gelen uygundur ibareli cevaplar ise süre aşımından dolayı ilana çıkılmadığı için tasfiyeye konu edilememiştir.

- 3 ve 4. Maddelerde izah edilen sebepler ile İİK.Geç.Md.20 yönetmeliğinde 5/4/2023 itibari ile tasfiye kapsamına giren dosyalar için belirtilen sürelerle ek süre verilmesi gereklidir.
- 5) Yedieminler tarafından tasfiye dairelerine verilen listelerde yer almasına rağmen tahkikat sorgusunda üzerinde haciz şerhi bulunmayan araçların doğrudan tasfiye kapsamı dışında bıraldığı bilinmektedir. Ancak İİK.Md.106 ve 110 gereği haczi düşen dosyalarda taleple veya resen kaldırılan hacizler olduğu da bilinmektedir.
 - Bu nedenle yediemine giriş nedeninin, yediemin tarafından tasfiye dairelerine bildirilmesi gereğini içeren bir yazışma ile bu araçların tasfiye kapsamına tekrar alınarak ekonomiyeye kazandırılması gereklidir.
- 6) Tahliye edilen eşyalar kanun kapsamı nezdinde değerlendirildiğinde muhafazanın dayanağı olan dosyada bir hak mahrumiyeti bulunmadığından her an tasfiyeye uygundur sonucu doğmaktadır. Ancak ilgili mevzuatta bu tür mallara yönelik bir açıklama yer almadığından uygulamada kapsam dışı bırakıldığı gözlemlenmektedir.
 - Tahliyeye konu eşyaların tasfiye kapsamında değerlendirilmesi gereği ilgili birimlere iletilmelidir.
- 7) Tasfiye mevzuatında İİK.Md.128/a gereği yeniden kıymet takdiri yapılması gereği öngörülmüştür. Ancak uygulamada iş bu durum sadece satış öncesi uygulanmaktadır. Halbuki yediemin ücret hesabını düzenleyen tarife tebliğinde ücret hesabında “muhammen bedel” ibaresi kullanılmaktadır. Yani malın rayiç bedeli anlamına gelen kelime terimsel olarak İİK. Da kıymet takdiri olarak anlaşılmaktadır. İş bu durum gösterir ki yediemin ücretinin hesap edilebilmesi için geçerli bir kıymet takdiri zorunludur. Ancak uygulamada göz ardı edilen bu durum yediemin ücretlerinin yıllar önce belirlenen değerler ile usul ve yasaya aykırı şekilde hesap edilerek yedieminlerin zararına yol açmaktadır.
 - Düzenlenecek bir görüş yazısında tasfiye sürecine giren dosyalarda ilan veya tebliğden evvel ihtiyaç halinde (kıymet takdirinin geçersiz olması) yeniden yapılarak yediemin ücretinin hesaplanması gerektiği açıkça belirtilerek uygulayıcılara bildirilmelidir. Bu iş için gerekli bedel tasfiye masraflarına dahil edilmelidir.
- 8) İİK.Geç.Md.20 yönetmeliği Vergi ve Harç başlıklı 19.Maddesinde “Devir ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.” İbaresine rağmen damga vergisi, teslim harcı gibi tahsilatlar yapıldığı bilinmektedir.
- 9) Söz konusu uygulama hatasının düzeltilmesi açısından düzenlenecek görüş yazısına eklenmelidir.
- 10) İflas şerhi bulunan mal ve araçların tasfiye kapsamında değerlendirilmediği gözlemlenmektedir.
 - İİK. Nezdin de tasfiyeye ilişkin yürürlükte olan mevzuatın icra dışında iflas şerhlerinin de kapsadığı uygulayıcılara bildirilmelidir.
- 11) Bazı illerde tasfiye işlemi yediemine devir aşamasında yargısal sorunlar yaşanmaktadır. İcra Hukuk Mahkemelerinin, mevzuat gereği tasfiye işlemlerinin takibin yapıldığı yer icra müdürlüklerince yapılması gerekirken talimat icra dairesi tarafından yapılamayacağı gerekçesi ile reddetmektedir. Oysa ki; İcra ve İflâs Kanununun Geçici 20 Nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ’in Grev ve Yetki başlıklı ikinci bölümünün üçüncü bendinde “*Tasfiye edilecek malın takibin yapıldığı yer icra dairesi yetkisi dışında bulunması hâlinde tasfiye işlemleri istinabe yoluyla yürütülür.*” Denmekle konu açıklanmaktadır. Ancak söz konusu kararlar kesin karar hükmünde olmakla istinaf edilememekte ve tasfiye sürecini olumsuz etkilemektedir.

TÜM YEDİEMİN OTOPARK ÇEKİCİ KURTARICI TAŞIYICILAR VE DEPO İŞLETMELERİ FEDERASYONU HUKUK KOMİSYONU BAŞKANLIĞI

- Tebliğde açıklanan hususun kanunda “ malın bulunduğu yer icra dairelerinde ” şeklin de değiştirilmesi gereklidir.

12) İİK.Md.110 ve İİK.88 / Geçici Md.20 arasında düzeltilmesi gereken çelişki mevcuttur. Şöyle ki;
İİK.Md.110 *“Birinci fıkra gereğince haczin kalkmasına sebebiyet veren alacaklı o mala yönelik olarak, haczin konulması ve muhafazası gibi tüm giderlerden sorumlu olur.”* Fıkrası gereği tasfiyeye konu dosyada haczin kalkana kadar ki ücretin alacaklı tarafın sorumluluğunda olduğu ortaya konulmaktadır.

Öte yandan tasfiyeyi düzenleyen İİK.Md.88 ve Geçici Md.20 de ise haczin kalkmış olması ile borçluya ait olan malın satışı halinde elde edilen miktardan yediemin ücretinin ödenmesi öngörülmektedir.

Bu durumda alacaklıya ait olan yediemin ücret borcunun, borçluya ait maldan elde edilen gelir ile ödenmesi durumu meydana çıkmadır.

- Arz edilen nedenler ile tasfiye nedenli satışı gerçekleşen malın yediemin ücreti hesap edilirken haczin kalkma tarihi baz alınmalı, böylece borçlu haczi kalktığı halde gelip teslim alabileceği halde keyfiyette bulunarak muhafazadan menfaat ettiği süre için ücret ödemelidir.

Haczin düşmesine sebep olan alacaklı tarafın ise sorumluluğu İİK.Md.110 gereği korunmalı ve dosyadaki avanstan yediemine ödenmelidir. Bu hususun tasfiyeye konu yönetmelikte dikkate alınarak aydınlığa kavuşturulması gerekmektedir. Mevcut uygulama için görüş yazısına ilave edilme seçeneği de açıktır.